

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ

Протягом останніх років активно розвивається сфера електронного бізнесу. Це пов'язано з пошуком компаніями джерел підвищення конкурентоспроможності в умовах глобалізації економіки та динамічного розвитку ринків. Зміни, що відбуваються, впливають не лише на роль інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в компанії, але і на структуру оточення і взаємозв'язків між компаніями, що проявляється в прискорюванні розвитку електронного бізнесу, його ролі в створенні і підтримці стійких конкурентних переваг. Глобалізація змінює правила конкуренції та можливості фірм конкурувати один з одним. Успіх залежить не стільки від конкурентних можливостей окремої фірми, скільки від успішності її взаємодії зі споживачами. Електронний бізнес дозволяє компаніям створювати нову цінність, засновану на глибокому аналізі даних про відвідувачів, переорієнтації фокуса реклами з товару на покупця, доступності та зручності покупки в кредит, оплати кредитними картами, надання більш повної інформації для рішення про покупку, включаючи вартість додаткових послуг і гарантій. Таким чином, для створення довгострокових конкурентних переваг компаніям необхідно створення бізнес-моделей з використанням стратегії електронного бізнесу в якості основи підвищення ефективності процесів створення нової цінності. Дедалі більше значення електронного бізнесу в українській економіці передбачає необхідність вивчення можливостей адаптації передових підходів до побудови бізнес-моделей, що поєднують традиційний і електронний бізнес. Завдання прискорення розвитку українських компаній формують потребу в пошуку джерел конкурентних переваг, заснованих на унікальних активах, що робить можливості, створювані електронним бізнесом, одним з найбільш перспективних. Управління електронним бізнесом може стати запорукою успіху і конкурентоспроможності компаній в довгостроковій перспективі. Нарешті, в умовах падіння економічних показників відмінні властивості компанії в області управління електронним бізнесом можуть стати як критичним фактором успіху, так і критерієм диференціації. Нині сфера інтернет-підприємництва активно розвивається в різних секторах економіки. Однак, окрім переваг для електронного бізнесу властивий високий ступінь невизначеності.

Це обумовлено, по-перше, віртуальним характером присутності компаній в інтернет-середовищі; по-друге, високою динамікою зміни ділового середовища; по-третє, відсутністю фізичної контактної зони між продавцями і покупцями, а також, по-четверте, широким географічним охопленням сфер діяльності.

Категорійні поняття “ризик” та “невизначеність” відіграють значну роль в економічних відносинах. Іноді ці терміни вживають як взаємозамінні, між ними не проводиться відмінностей. Однак при вирішенні багатьох задач (наприклад, завдання оптимізації, прогнозування) слід розрізняти ситуації, пов'язані з ризиком, і ситуації, пов'язані з невизначеністю.

Актуальність такої постанови питання привела до ідентифікації загальних факторів, які впливають на розвиток електронного бізнесу. Авторами було сформовано чотири основні групи чинників. По-перше, це макроекономічні показники, по-друге, взаємодія з клієнтами, по-третє, стратегія та управління, по-четверте розвиток інфраструктури. Крім вищезазначених основних груп чинників, ще існують дві допоміжні групи: правові та соціальні фактори. Але фундаментальними факторами слід вважати фактори невизначеності.

Проте, в українському суспільстві ще не виявлено чинників, які перешкождали би розвитку електронного бізнесу, оскільки ніяких загроз для людей і для суспільства воно не несе. Для споживачів електронний бізнес забезпечує такі переваги, як: доступність товарів і послуг; великий вибір товарів і послуг; дешевші товари і послуги; оперативність отримання будь-якого товару, виробленого в світі. Для суспільства – це розширення переліку наданих послуг (наприклад, освіту, охорону здоров'я, комунальне обслуговування), доступність всіх товарів і послуг для людей з обмеженими фізичними здібностями, підвищення рівня життя; конкурентоспроможності вітчизняних товарів, зниження забруднення навколишнього середовища за рахунок скорочення обсягів автомобільних перевезень.

Таким чином, в Україні складаються сприятливі чинники для формування та розвитку електронного бізнесу. У той же час існує ряд стримуючих факторів невизначеності, які можуть стати серйозною перешкодою для розвитку цього виду бізнесу. Аналіз цих факторів, безумовно, необхідний для того, щоб згодом сформувати середовище, сприятливе для впровадження і розвитку електронного бізнесу як актуального і перспективного напрямлення в Україні та в світі.